

C-187

Green Deal Afvalvrije Festivals

Partijen

1. De minister van Economische Zaken, de heer H.G.J. Kamp en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, mevrouw S.A.M. Dijkema, beide handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan, hierna samen te noemen Rijksoverheid;
2. Extrema Holding B.V., vertegenwoordigd door de directeur/eigenaar de heer M. Mingers, hierna te noemen Extrema Outdoor/Solar Weekend;
3. ID&T Enterprises, vertegenwoordigd door de directeur de heer M. Elbertse, hierna te noemen Mysteryland/Welcome To The Future;
4. Apenkooi Events B.V., vertegenwoordigd door de directeur de heer J.G.A. Goossen, hierna te noemen DGTL Festival;
5. Into The Great Wide Open, vertegenwoordigd door de bestuurder de heer A. de la Houssaye, hierna te noemen Into The Great Wide Open;
6. Alles komt goed B.V., vertegenwoordigd door de directeur de heer R. Degen, hierna te noemen Zwarte Cross;
7. Amsterdam Open AIR B.V., vertegenwoordigd door de algemeen directeur de heer S.J. Wijna, hierna te noemen Amsterdam Open Air;
8. Stichting Nederland Schoon, vertegenwoordigd door de directeur mevrouw H. van Zutphen, hierna te noemen Nederland Schoon;
9. Coöperatie Green Events Nederland U.A., vertegenwoordigd door de secretaris de heer P.J.J.M. Schurink, hierna te noemen Green Events.

Partijen genoemd onder 2 tot en met 7 hierna samen te noemen: Festivalorganisatoren.

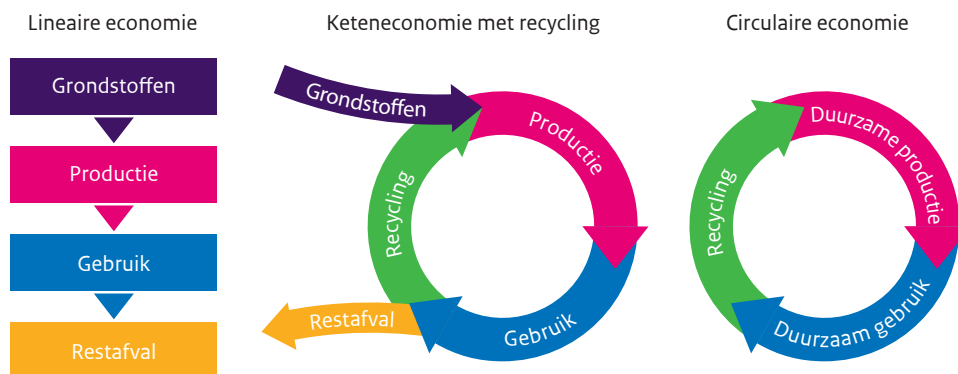
Partijen genoemd onder 1 tot en met 9 hierna samen te noemen: Partijen.

Algemene overwegingen

1. Om onze welvaart ook voor toekomstige generaties te behouden is het nodig om het concurrentievermogen van onze economie te versterken en tegelijkertijd de belasting van het milieu en de afhankelijkheid van fossiele energie en schaarse grondstoffen te verminderen (groene groei).
2. Creativiteit, ondernemerschap en innovatie zijn essentieel om deze omslag naar groene groei mogelijk te maken. Bedrijven, burgers en maatschappelijke organisaties nemen volop concrete initiatieven voor vergroening van economie en samenleving. Met de Green Deal Aanpak wil het kabinet deze dynamiek in de samenleving naar groene groei optimaal benutten.
3. Green Deals bieden bedrijven, burgers en organisaties een laagdrempelige mogelijkheid om samen met de overheid te werken aan groene groei. Initiatieven uit de samenleving staan daarbij aan de basis. Daar waar deze tegen belemmeringen aanlopen die volgens initiatiefnemers kunnen worden aangepakt op Rijksniveau, wil het kabinet zich inzetten deze weg te nemen of op te lossen om zo deze initiatieven te faciliteren en te versnellen. In een Green Deal leggen partijen hierover concrete afspraken schriftelijk vast.
4. De resultaten van een Green Deal kunnen gebruikt worden bij andere, vergelijkbare projecten, waardoor er navolging kan plaatsvinden en de reikwijdte van een Green Deal kan worden vergroot zonder dat daar specifieke ondersteuning van de Rijksoverheid tegenover staat.

Specifieke overwegingen van de Green Deal Afvalvrije festivals

1. De Nederlandse evenementenbranche is met meer dan 700 festivals en 21 miljoen bezoeken per jaar een belangrijke sector voor de economie. Evenementen en festivals kunnen een grote bijdrage leveren aan reductie in de milieubelasting door kritisch te kijken naar onder meer elektriciteitsverbruik, logistiek, catering en afvalverwerking. Festivalorganisatoren hebben bovendien een enorm bereik en willen zo bewustwording en gedragsverandering stimuleren bij bezoekers en medewerkers om zo een schoon festivalterrein en de directe omgeving daarvan te bereiken.
2. De Nederlandse dance- en muzieksector zijn belangrijk voor de export. Ook op het terrein van duurzaamheid en afval kunnen festivals voorbeeld zijn voor andere landen. In Nederland ontwikkelde technieken kunnen een exportproduct worden naar buitenlandse festivals.
3. Festivalorganisatoren willen werk maken van duurzaamheid en geven dit onder meer invulling door zuinig om te gaan met materialen, zwerfafval te voorkomen en van afval weer grondstoffen te maken. Zij werken aan afvalreductie, betere afvalinzameling en recycling op festivalterreinen, in de catering en backstage.
4. Festivalorganisatoren hebben behoefte aan een toolkit voor de aanpak van afval en grondstoffen.
5. Uit de Milieubarometer (www.milieubarometer.nl) blijkt dat bij de deelnemende festivals gemiddeld jaarlijks 2,33 kg afval per bezoeker vrijkomt. De festivalorganisatoren achten het haalbaar om deze hoeveelheid te verminderen en het afval beter te hergebruiken en recycleren.
6. Festivalorganisatoren ervaren zwerfafval op dit moment als een probleem; er komt relatief veel zwerfafval vrij bij festivals in Nederland. Zwerfafval geeft de festivals een slecht imago, beïnvloedt de gedragsnormen op een festival negatief en veroorzaakt veel kosten om te verzamelen en af te voeren. Met de aanpak van zwerfafval zijn wel veel goede ervaringen beschikbaar, bijvoorbeeld bij festivals in het buitenland.
7. Festivalbezoekers laten veel kampeerspullen achter op de festivalcampings. Dit komt in de media en veroorzaakt een negatief beeld van festivals. Het verzamelen, afvoeren en verwerken van dit campingafval leidt ook tot hoge kosten.
8. Op festivals komt GFT-afval vrij. Door GFT-afval ter plaatse te composteren, worden afvoer- en verwerkingskosten bespaard, en kan de verkregen compost bij of rondom het festivalterrein gebruikt worden om de grond te verrijken. Hierbij loopt men echter tegen diverse beperkingen aan. Partijen achten het wenselijk dat de mogelijkheden voor realisatie van deze optie nader worden onderzocht.
9. Er ontbreekt specifieke kennis bij festivalorganisatoren over de meest efficiënte en effectieve werkwijzen om het afvalprobleem aan te pakken.
10. Met het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) wil de Rijksoverheid de transitie naar een circulaire economie stimuleren. Het ministerie van IenM wil de hoeveelheid recyclebaar restafval in verbrandingsinstallaties binnen 10 jaar halveren.

Transitie naar circulaire economie

11. Deze Green Deal is afgesloten in het kader van het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) Buitenshuis (IENM/BSK-2014/12161). Via VANG Buitenshuis wil de Rijksoverheid de hoeveelheid restafval halveren door meer preventie, hergebruik, meer recyclebare producten, meer bron- en nascheiding en meer en betere recycling. Het moet vanzelfsprekend worden dat afval grondstof is, altijd en overal. Festivals kunnen in hun omgang met afval op al deze punten veranderingen in gang zetten. Bezoekers kunnen met hun gedrag een grote rol spelen om festivals schoon te houden en afval meer en beter te recyclen.
12. Op dit moment is de business case van gescheiden afvalinzameling nog niet sluitend, met name voor kunststof. De partijen in deze Green Deal zijn op zoek naar manieren om dit voor elkaar te krijgen zonder dat dit leidt tot prijsverhoging voor de festivalbezoeker.
13. Uitdagingen om afval op festivals te reduceren zitten in:
  - materiaal- en assortimentskeuze in food and beverage (disposables of re-usables, hardcupstelsel, voedselverspilling voorkomen, verpakkingen);
  - materiaalkeuze decor en podia (criteria decorbouwers);
  - uitgifte flyers, samples en poncho's;
  - de hoeveelheid materialen en daarmee afval die festivalbezoekers meenemen.
14. Uitdagingen om afval op festivals te recyclen zitten in:
  - bronscheiding op het festivalterrein, op campings, op parkeerplaatsen en aanlooproutes en het stimuleren van juiste scheidingsgedrag van de bezoekers;
  - bronscheiding bij de horeca en backstage en het juiste scheidingsgedrag bij personeel;
  - het rendabel scheiden van afvalfracties, zoals plastic, PMD, papier en rest;
  - transparantie over hoe gescheiden ingezameld afval door afvalbedrijven wordt verwerkt en gerecycled en verbranding wordt voorkomen;
  - de inzet van schoonmaak- en greenteams;
  - benutting van kennis over gedragsbeïnvloeding via uitstraling van afvalvoorzieningen en briefing van vrijwilligers en schoonmaakteams;
  - nascheiding voor afvalstromen die niet aan de bron kunnen worden gescheiden.
15. De Rijksoverheid heeft voor enkele andere sectoren Green Deals afgesloten (afvalreductie en -recycling op treinstations en in treinen, schone stranden) die zich richten op reductie van (zwerf)afval door gedragsverandering. Deze Green Deals kunnen elkaar versterken door onderling kennis en ervaringen uit te wisselen.
16. Partijen hebben vergelijkbare ambities en doelstellingen en zien belangrijke voordelen in samenwerking op het gebied van kennisontwikkeling en -uitwisseling, communicatie naar festivalbezoekers, gedragsbeïnvloeding en het stellen van een nieuwe landelijke norm, en afspraken op het gebied van de aanpak van zwerfafval, afvalreductie, -inzameling en scheiding en wet- en regelgeving.
17. Huidige meetinstrumenten voldoen niet om de schoonheid van een evenemententerrein te bepalen. Partijen vinden het derhalve wenselijk dat een geschikt meetinstrument voor festivals ontwikkeld wordt.

Partijen komen het volgende overeen:

1. Doel en definities

Artikel 1. Doel

Hoofddoel van de Green Deal is om via samenwerking op festivals de hoeveelheid afval per bezoeker te verminderen, afval te scheiden en meer en beter te recyclen. Ook moeten festivals schoner worden doordat de hoeveelheid afval op de grond vermindert.

Partijen spannen zich in om de volgende subdoelen te halen:

1. *Schone festivals*: In 2018 wordt er ten opzichte van 2016 minder zwerfafval gevonden op festivals en in de directe omgeving daarvan.
2. *Afvalreductie*: De hoeveelheid restafval boven 1 kg per bezoeker per festivaldag van 12 uur vermindert in 2018 met minimaal 25% ten opzichte van 2014.
3. *Hergebruik*: In 2018 zijn bij minimaal 3 festivals systemen voor het hergebruik van hardcup drinkbekers en het hergebruik van banners ontwikkeld en ingevoerd.
4. *Afvalscheiding als norm*: 50% van al het afval wordt in 2018 gescheiden ingezameld.
5. *Recycling*: Van de ingezamelde kunststoffen wordt minimaal 50% gerecycled in 2018.
6. *Kennis*: Partijen bundelen en delen hun kennis en ervaringen van de in deze Green Deal uit te voeren pilots, business cases en best practices. Deze kennis wordt uiterlijk eind 2018 algemeen beschikbaar gesteld.

Artikel 2. Definities

In de acties van de Green Deal worden de volgende definities gehanteerd:

1. *Toolkit Afvalvrije Festivals*: Een handleiding voor festivals over de aanpak van grondstoffen en afval, met daarin onder meer opgenomen een aanpak van zwerfafval, afvalreductie, afvalscheiding, recycling en gedragsverandering.
2. *Hardcup drinkbekers*: Drinkbeker van robuust kunststof, bedoeld voor meermalig gebruik.
3. *Peukenvoorziening*: Voorziening op een (festival)terrein waarin bezoekers hun sigarettenpeuken kunnen deponeren, bijvoorbeeld een peukenpaal.
4. *Pocketasbakje*: Asbakje voor persoonlijk gebruik; dit past in jas- of broekzak en is bedoeld om sigarettenas en peuken in te bewaren.
5. *Milieubarometer*: De Milieubarometer van de Stichting Stimular meet eenduidig de duurzaamheidsinspanningen van bedrijven. Het is een online software tool waarin festivalorganisatoren de gegevens van hun evenement die van invloed zijn op de milieubelasting (CO₂-emissie) kunnen invoeren. De verschillende afvalstromen worden hierin meegenomen.

2. Inzet en acties van partijen

Artikel 3. Activiteiten

1. Inzet en acties Extrema Outdoor/Solar weekend
  - Extrema Outdoor/Solar weekend doet in 2016 onderzoek naar de introductie van een hardcup systeem op Extrema Outdoor of een ander evenement van Extrema en implementeert een dergelijk systeem na gebleken haalbaarheid.
  - Extrema Outdoor/Solar weekend doet in 2016 onderzoek naar de haalbaarheid van gescheiden inzameling en compostering van GFT op haar festivals en implementeert een dergelijk systeem na gebleken haalbaarheid.

- Extrema Outdoor/Solar weekend reduceert de hoeveelheid campingafval in 2018 met 50% ten opzichte van 2014 en voert in 2016 een pilot uit om het gedrag van campingbezoekers te veranderen.
  - Extrema Outdoor/Solar weekend ontwikkelt en implementeert in 2017 een oplossing voor zwerfafvalproblematiek van sigarettenpeuken, bijvoorbeeld via een peukenvoorziening of een pocketasbakje.
  - Extrema Outdoor/ Solar weekend gebruikt de in deze Green Deal ontwikkelde Toolkit Afvalvrije Festivals, werkwijzen, oplossingen en acties, welke een significante voordeel voor het milieu hebben.
  - Extrema Outdoor/Solar weekend spant zich in om de in deze Green Deal ontwikkelde werkwijzen, oplossingen en acties voor al haar overige evenementen in Nederland in te zetten bij gebleken geschiktheid, succes, positieve business case en significante voordelen voor het milieu.
2. Inzet en acties Mysteryland/Welcome to the Future
- Mysteryland/Welcome to the Future voert in 2016 een pilot uit met een hardcup systeem op ten minste één evenement en implementeert een dergelijk systeem na gebleken succes.
  - Mysteryland/Welcome to the Future voert in 2016 een pilot uit met gescheiden inzameling en compostering van GFT en implementeert een dergelijk systeem na gebleken haalbaarheid. Mysteryland/Welcome to the Future spant zich in om de betreffende leverancier en composteur daarbij te betrekken en bij succes en positieve business case GFT-compostering door te voeren bij meer van de door haar georganiseerde evenementen.
  - Mysteryland/Welcome to the Future voert in 2017 een pilot uit voor reductie van restafval afkomstig van regenponcho's en implementeert een dergelijk systeem na gebleken haalbaarheid.
  - Mysteryland/Welcome to the Future onderzoekt in 2017 welke methode van scheiden (op locatie via bronscheiding of na afloop van het festival via nascheiding) het beste resultaat oplevert zonder dat dit tot meer kosten leidt dan de huidige wijze van afvalscheiding, inzameling en verwerking. Mysteryland/Welcome to the Future past deze methode vervolgens toe op de festivals.
  - Mysteryland/Welcome to the Future gebruikt de in de Green Deal ontwikkelde Toolkit Afvalvrije Festivals, werkwijzen, oplossingen en acties, welke een significante voordeel voor het milieu hebben.
  - Mysteryland/Welcome to the Future spant zich in om de in deze Green Deal ontwikkelde werkwijzen, oplossingen en acties voor al haar overige evenementen in Nederland en via haar moederorganisatie SFX wereldwijd in te zetten bij gebleken geschiktheid, succes, positieve business case en significante voordelen voor het milieu.
  - Mysteryland/Welcome to the Future versterkt in de komende jaren de aanpak op haar festivals om zwerfafval en peukenproblematiek te beperken.
3. Inzet en acties DGTL Festival
- DGTL Festival onderzoekt in 2016 de haalbaarheid van het hardcup systeem en implementeert een dergelijk systeem na gebleken haalbaarheid.
  - DGTL Festival onderzoekt in 2017 de haalbaarheid van gescheiden inzameling en compostering van GFT en implementeert een dergelijk systeem na gebleken haalbaarheid.
  - DGTL Festival voert in 2017 een pilot uit voor de reductie van campingafval en implementeert in het geval van een succesvolle uitvoering de best practices.
  - DGTL Festival voert in 2017 een pilot uit voor de reductie van zwerfafval van sigarettenpeuken op het festivalterrein en implementeert in het geval van een succesvolle uitvoering de best practices.
  - DGTL Festival onderzoekt in 2016 de mogelijkheden van afvalscheiding en implementeert de uit het onderzoek voortkomende best practices.
  - DGTL Festival voert voor 2018 een pilot uit voor het hergebruiken van banners en implementeert in het geval van een succesvolle uitvoering de best practices.
  - DGTL Festival voert in 2016 een pilot uit met een alternatief voor het betalen met plastic muntjes (cashless) en implementeert in het geval van een succesvolle uitvoering de best practices.

- DGTL Festival zoekt een oplossing voor de inzameling en recycling van regenponcho's en implementeert in het geval van een succesvolle uitvoering de best practices.
  - DGTL Festival gebruikt de in deze Green Deal ontwikkelde Toolkit Afvalvrije Festivals, en werkwijzen, oplossingen en acties, welke een significante voordeel voor het milieu hebben. - DGTL Festival voert een pilot uit om zwerfafval in de directe omgeving van het evenemententerrein te voorkomen en implementeert de best practices.
  - DGTL Festival zamelt in 2017 het plasticafval gescheiden (monostroom) in en zoekt samenwerking met verwerkers om een hoogwaardige plasticrecycling te bereiken.
  - DGTL Festival zet in 2016 een platform op om bij de bezoekers van DGTL meer bewustzijn te creëren over voorkomen van zwerfafval en het bevorderen van gescheiden inzameling.
  - DGTL Festival spant zich in om de in deze Green Deal ontwikkelde werkwijzen, oplossingen en acties voor al haar overige evenementen in Nederland in te zetten bij gebleken geschiktheid, succes, positieve business case en significante voordelen voor het milieu.
4. Inzet en acties Amsterdam Open Air
- Amsterdam Open Air onderzoekt in 2016 de haalbaarheid van een hardcup systeem en implementeert een dergelijk systeem na gebleken haalbaarheid.
  - Amsterdam Open Air organiseert, faciliteert en communiceert vanaf 2016 over gescheiden inzameling tijdens show, op- en afbouw van het festival naar bezoekers, personeel en leveranciers.
  - Amsterdam Open Air spant zich in om gebruik van grondstoffen te verduurzamen en maakt in 2017 een keuze voor hoogwaardige, herbruikbare materialen bij onder meer decor en banners.
  - Amsterdam Open Air zamelt vanaf 2017 het plasticafval gescheiden als monostroom in en levert dit in bij bedrijven die plastic hoogwaardig recyclen.
  - Amsterdam Open Air gebruikt de in deze Green Deal ontwikkelde Toolkit Afvalvrije Festivals, werkwijzen, oplossingen en acties, welke een significante voordeel voor het milieu hebben.
  - Amsterdam Open Air spant zich in om de in deze Green Deal ontwikkelde werkwijzen, oplossingen en acties te ondersteunen en bij succes voor al haar overige evenementen in Nederland in te zetten.
5. Inzet en acties Into The Great Wide Open
- Into The Great Wide Open composteert het op haar festivals geproduceerde GFT-afval direct en onderzoekt of de daaruit geproduceerde compost rechtstreeks beschikbaar kan worden gesteld voor moestuinen op Vlieland. Into The Great Wide Open spant zich in om daarbij de composteur, Staatsbosbeheer en de gemeente Vlieland te betrekken.
  - Into The Great Wide Open zoekt samenwerking met de Green Deal schone stranden teneinde zwerfafval op de door het festival in gebruik zijnde stranden te voorkomen.
  - Into The Great Wide Open voert in 2016 onderzoek uit naar de wettelijke mogelijkheden van afvalscheiding op haar festival waarbij de beperkingen op het eiland Vlieland voor logistiek en het economisch optimale aantal en soort afvalstromen worden meegenomen.
  - Into The Great Wide Open implementeert op basis van het uitgevoerde onderzoek een systeem voor afvalscheiding.
  - Into The Great Wide Open gebruikt de in deze Green Deal ontwikkelde Toolkit Afvalvrije Festivals, werkwijzen, oplossingen en acties, welke een significante voordeel voor het milieu hebben.
  - Into The Great Wide Open spant zich in om de in deze Green Deal ontwikkelde werkwijzen, oplossingen en acties voor al haar overige evenementen in Nederland in te zetten bij gebleken geschiktheid, succes, positieve business case en significante voordelen voor het milieu.

6. Inzet en acties Zwarte Cross
  - Zwarte Cross formuleert eigen maatregelen en testcases voor haar festival terreinen die passen binnen de doelstelling van deze Green Deal en deelt resultaten met andere festivals.
  - Zwarte Cross spant zich in om bij gebleken geschiktheid, succes, positieve business case en significante voordelen voor het milieu, de in deze Green Deal ontwikkelde Toolkit Afvalvrije Festivals te implementeren binnen de Zwarte Cross.
  - Zwarte Cross spant zich in om bij gebleken geschiktheid, succes, positieve business case en significante voordelen voor het milieu, de in deze Green Deal ontwikkelde werkwijzen, oplossingen en acties, te implementeren binnen de Zwarte Cross.

7. Inzet en acties Nederland Schoon
  - Nederland Schoon werkt mee aan het maken van de Toolkit Afvalvrije Festivals om zwerfafval aan te pakken en stelt kennis en ervaringen uit andere projecten beschikbaar.
  - Nederland Schoon werkt vanaf 2016 mee aan de ontwikkeling van een specifiek voor festivals te ontwikkelen scoreschaal om de schoonheid van een festivalterrein te bepalen door kennis over en ervaringen met andere meetsystemen over zwerfafval te delen.
  - Nederland Schoon faciliteert festivalorganisatoren via Green Events bij de uitvoering van de in de Toolkit ontwikkelde procedures en werkwijzen door kennis en ervaring over zwerfafvalaanpak en gedragsbeïnvloeding te leveren.
  - Nederland Schoon faciliteert festivalorganisatoren bij de uitvoering van de verschillende acties uit deze Green Deal door het ter beschikking stellen van hardware tegen gereduceerd tarief, zoals afvalbakken.
  - Nederland Schoon zet zich in om haar kennis over (zwerf)afval te verspreiden, onder meer via de Kenniswijzer Zwerfafval.
  - Nederland Schoon deelt haar kennis, aangevuld met de kennis die ontwikkeld wordt in het kader van deze Green Deal, met overige festivalorganisatoren en overige bedrijven in haar netwerk en levert input aan de kenniskringen van Green Events.
  - Nederland Schoon stelt ter ondersteuning van gedragsbeïnvloeding bij bezoekers middelen van het platform Supporter van Schoon beschikbaar aan festivalorganisatoren.

8. Inzet en acties Green Events
  - Green Events initieert en begeleidt vanaf 2016 het proces van de pilots rondom afvalreductie en recycling die bij de festivalorganisatoren plaatsvinden.
  - Green Events organiseert gedurende de looptijd van deze Green Deal kenniskringen om leerervaringen over afval- en grondstoffenmanagement op festivals tussen festivalorganisatoren te delen.
  - Green Events ontwikkelt gedurende de looptijd van deze Green Deal de Toolkit Afvalvrije Festivals. In deze toolkit wordt in een nog nader te bepalen vorm weergegeven welke mogelijkheden er zijn voor festivals om vorderingen te maken op het gebied van afvalpreventie, -reductie en scheiding, en het voorkomen van zwerfafval.
  - Green Events verwerkt de kennis en ervaring opgedaan uit de afvalplannen, pilots en acties in de Toolkit Afvalvrije Festivals.
  - Green Events ontwikkelt in 2016 samen met de partijen een scoreschaal om zwerfafval op festivals te meten. De scoreschaal wordt onderdeel van de Toolkit Afvalvrije Festivals.
  - Green Events zal het gebruik van de Toolkit Afvalvrije Festivals door festivals bevorderen en deelt eind 2018 en zo mogelijk eerder de kennis uit de toolkit met niet-partijen.
  - Green Events informeert op basis van bovengenoemde toolkit relevante doelgroepen, waaronder lokale overheden, festivalorganisaties, leveranciers en festivalbezoekers.

- Green Events voert het secretariaat en projectmanagement voor de Green Deal.
  - Green Events begeleidt en ondersteunt de projectgroepen.
  - Green Events ontwikkelt samen met festivalorganisatoren werkbaar standaard voorschriften over afvalreductie en scheiding, die door gemeenten gehanteerd kunnen worden in hun vergunningen en handboeken.
  - Green Events spant zich in voor opschaling van de kennis die is verworven in deze Green Deal naar andere festival- en evenementenorganisatoren welke nog niet betrokken zijn bij deze Green Deal. Voor deze opschaling stelt Green Events in 2018 een plan op.
  - Green Events gebruikt de Milieubarometer van de stichting Stimular als meetinstrument om benchmarking tussen festivals mogelijk te maken en begeleidt de festivalorganisatoren om dit instrument in te zetten voor een nulmeting om vervolgens de resultaten eenduidig te kunnen meten en inzichtelijk te maken.
9. Inzet en acties Festivalorganisatoren
- Festivalorganisatoren maken vanaf 2016 jaarlijks een afvalplan met daarin opgenomen op welke wijze zij het afval gaan inzamelen en gaan/laten afvoeren en/of verwerken. In dit afvalplan zijn in ieder geval de aangewende middelen en tijdsbesteding vermeld alsmede de doelen van dat jaar.
    - Festivalorganisatoren verzamelen kennis en ervaring die zij hebben opgebouwd met afvalplannen en pilots en leveren deze aan bij Green Events.
  - De kennis en ervaring opgedaan uit de afvalplannen, pilots en acties wordt door de partijen onderling gebundeld en gedeeld, onder meer via de werkgroep en projectgroepen.
  - Festivalorganisatoren communiceren via de hun ter beschikking staande middelen met de bezoekers van hun activiteiten over afvalinzameling, recycling en zwerfafvalaanpak.
10. Inzet en acties Rijksoverheid
- De Rijksoverheid faciliteert met kennis en kunde het samenwerkingsproces tussen de partijen onderling en tussen partijen en andere relevante stakeholders, zoals gemeenten en afvalbedrijven.
  - De Rijksoverheid waarborgt de aansluiting bij het VANG-programma.
  - De Rijksoverheid spant zich in om eventuele knelpunten welke tijdens de uitvoering van de Green Deal aan het licht komen in wet- en regelgeving en andere afspraken waar mogelijk weg te nemen.
  - De Rijksoverheid spant zich samen met relevante partijen in om eind 2015 te komen tot een standaard voor uniforme inzamelmiddelen (uniforme vorm, kleur, symbool) voor afval in de openbare ruimte.
  - De Rijksoverheid communiceert via de haar ter beschikking staande middelen (Duurzaam Doen) over het nut en effect van recycling van afval.
  - De Rijksoverheid stelt haar kennis en expertise op het terrein van afvalreductie en recycling in de openbare ruimte beschikbaar aan festivalorganisatoren, festivals die niet deelnemen aan deze Green Deal en andere relevante beheerders van festivalterreinen.
  - De Rijksoverheid verzamelt en verspreidt de in deze Green Deal opgedane kennis over gescheiden (afval)inzameling en recycling naar andere beheerders van de (semi)openbare ruimte.
  - De Rijksoverheid spant zich in voor opschaling van resultaten naar andere (semi)openbare ruimte.
  - De Rijksoverheid spant zich in voor het faciliteren van experimenten die worden gedaan door festivalorganisatoren voor het sluitend krijgen van duurzame business modellen rondom (kunststof) afval recycling op festivals.

3. Governance

Artikel 4. Samenwerken

Partijen stellen een gezamenlijk uitvoeringsplan op dat uiterlijk 6 maanden na ondertekening gereed is. Partijen kunnen op individuele basis gedurende deze 6 maanden reeds starten met activiteiten.

Artikel 5. Werkgroep

Partijen richten een werkgroep op, die is belast met de uitvoering van deze Green Deal. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de festivalorganisatoren, Green Events, Nederland Schoon en namens de Rijksoverheid het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Artikel 6. Projectgroepen

Partijen stellen naast de werkgroep 7 projectgroepen in die uitwerking geven aan:

1. Hardcup systeem
2. GFT composteren
3. Camping afval
4. Toolkit Afvalvrije Festivals
5. Peukenprobleem
6. Plastic upcycling
7. Ontwikkeling meetsysteem schoonheid festivalterrein en de directe omgeving

De projectgroepen rapporteren aan de werkgroep.

Artikel 7. Monitoring en evaluatie

1. Partijen evalueren de uitvoering en werking van deze Green Deal eind 2016, eind 2017 en eind 2018.
2. De evaluatie wordt verricht door de werkgroep, Green Events maakt hiervan een verslag.
3. Partijen spreken af dat de voortgang van de Green Deal wordt gemonitord.
4. Tijdens de uitvoering van deze Green Deal wordt de Milieubarometer of een daaraan gelijkwaardig instrument, als meetinstrument gebruikt om benchmarking tussen festivals mogelijk te maken. Festivals zetten de Milieubarometer in voor een nulmeting en meten de resultaten van de projecten en maken deze vergelijkbaar en inzichtelijk. Indien het meetsysteem ten behoeve van het bepalen van de schoonheid van het festivalterrein gereed is (project 7) zal dit ook worden ingezet ten behoeve van de benchmarking.

3. Slotbepalingen

Artikel 8. Uitvoering in overeenstemming met het Unierecht

De afspraken van deze Green Deal zullen in overeenstemming met het recht van de Europese Unie worden uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 9. Wijzigingen

1. Elke partij kan de andere partijen schriftelijk verzoeken de Green Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen zes weken nadat een partij de wens daartoe aan de andere partijen schriftelijk heeft medegedeeld.
3. De wijzigingen en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan de Green Deal gehecht.

Artikel 10. Opzegging

Elke partij kan deze Green Deal met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen.

Artikel 11. Nakoming

Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken van de Green Deal niet in rechte afdwingbaar is.

Artikel 12. Inwerkingtreding

1. Deze Green Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle partijen en loopt tot 31 december 2018.
2. Partijen nemen de uitvoering van alle in deze Green Deal genoemde afspraken zo snel mogelijk ter hand.

Artikel 13. Openbaarmaking

Deze Green Deal zal net als alle andere afgesloten Green Deals openbaar worden gemaakt, onder andere in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de gesloten Green Deals, zodat navolging hiervan kan worden bevorderd.

Artikel 14. Toetreding van nieuwe partijen

1. Er kunnen nieuwe partijen toetreden tot deze Green Deal.
2. Een nieuwe partij maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend aan Green Events. Green Events zal het toetredingsverzoek voorleggen aan alle partijen. Zodra alle partijen schriftelijk hebben ingestemd met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Green Deal en gelden voor die partij de voor haar uit de Green Deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
3. Het verzoek tot toetreding en de verklaring tot instemming worden als bijlage aan de Green Deal gehecht.

**Aldus overeengekomen en in viervoud ondertekend te Amsterdam
op 14 oktober 2015.**

Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,

.....
S.A.M. Dijkma

Minister van Economische Zaken,

.....
H.G.J. Kamp

Extrema Holding BV,

.....
M. Mingers

ID&T Enterprises,

.....
M. Elbertse

Apenkooi Events B.V.,

.....
J.G.A Goossen

Into The Great Wide Open,

.....
A. de la Houssaye

Alles komt goed B.V.,

.....
R. Degen

Amsterdam Open AIR B.V.,

.....
S.J. Wijna

Stichting Nederland Schoon,

.....
H. van Zutphen

Coöperatie Green Events Nederland U.A.,

.....
P.J.J.M. Schurink